

Väljaandja:  
Akti liik:  
Teksti liik:  
Jõustumise kp:  
Avaldamismärge:

Majandus- ja kommunikatsiooniminister  
määrus  
algtekst  
08.07.2005  
RTL 2005, 74, 1049

## Mootorsõidukijuhi ettevalmistamist ja riiklikke õppekavasid kehtestavate määruste muutmine

Vastu võetud 21.06.2005 nr 70

Määrus kehtestatakse «Liiklusseaduse» § 28 lõike 4 ja § 32 lõike 2 punkti 3 alusel.

§ 1. Teede- ja sideministri 20. aprilli 2001. a määruses nr 42 «Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise eeskiri ja mootorsõidukijuhi juhendaja tunnistuse vorm ning väljaandmise kord» (RTL 2001, 55, 761; 2004, 151, 2290) tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 6 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (4) Enne esmase juhiloa vahetust juhiloa vastu peab esmase juhiloa omanik läbima koolitaja juures juhi lõppastme koolituse, mille eesmärgiks on ohutu liiklemise ja riske vältiva sõiduoskuse, teisi liiklejaid arvestava ning säästliku ja keskkonnasõbraliku sõiduviisi propageerimine ning mille minimaalne maht on:

- 1) säästliku ja keskkonnasõbraliku ning teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi arendamisel – 2 õppetundi ja 2 õppesõidukorda;
- 2) libedasõidu riskivältimise õppel – 3 õppetundi ja 6 õppesõidukorda.»;

2) paragrahvi 6 lõikes 4<sup>1</sup> asendatakse sõnad «punktis 4» sõnadega «punktis 2»;

3) paragrahvi 6 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

« (7) A-kategooria ja A1-alamkategooria juhi lõppastme koolitusel viiakse käesoleva paragrahvi lõike 4 punkti 2 kohast õpet läbi liiklusteooriaõppes 3 õppetunni ulatuses.»;

4) paragrahvi 9 lõike 2 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 7) paragrahvis 10 kehtestatud nõuetele vastavad õppesõidukid või nende kasutamise võimalus.»;

5) paragrahvi 10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

### « § 10. Nõuded õppesõidukile ja varustusele

(1) Õppesõiduk ja juhi varustus peavad vastama majandus- ja kommunikatsiooniministri 29. juuli 2004. a määruse nr 169 «Mootorsõidukijuhi eksamineerimise ja talle juhtimisõiguse andmise eeskiri ning juhiloa vormid» (RTL 2004, 107, 1709; 2005, 32, 449) lisas 5 eksamisõidukile ja juhi varustusele kehtestatud nõuetele.

(2) Õppesõiduk peab olema puhas ja ning seal ei tohi olla ohtlikke või halvasti lõhnavaid aineid jms.

(3) Liikumispuudega isiku, kellel tervisetõendi alusel on lubatud juhtida ainult käsijuhtimisega autot, koolitamisel peab õppesõiduk vastama liiklusmeditsiini komisjoni ettekirjutusele ja käesoleva määruse nõuetele.

(4) Lisanõuded õppeautole:

- 1) õppeautol peab olema eest ja tagant nähtav nõuetekohane õppesõidutunnusmärk;
- 2) õppeautol peab esiustel olema märgis kooli nime või tunnusega ja füüsilisest isikust ettevõtjal ees- ja perekonnanimega minimaalmõõtmetega 200×300 mm.

(5) Lisanõuded õppemootorrattale ja juhi varustusele:

- 1) õppemootorrattal peab olema süütesüsteemi avariiline väljalülitus, pööratavad jalatoed ja raamile kinnitatud ohutuskraad;
- 2) õppemootorratas peab olema varustatud sidevahendiga, mille abil saab õppesõidu ajal pidada sidet õpilasega;
- 3) õppesõidul mootorrattaga peab õpilane kandma eredavärvilist valgustpeegeldavat vesti, mille seljaosal on õppesõidutunnusmärk, turvariiehist ja kasutama nõuetekohast turvavarustust.»;

6) paragrahvi 12 lõike 1 punkt 5 tunnistatakse kehtetuks;

7)määruse lisa 5 tunnistatakse kehtetuks.

§ 2.Teede- ja sideministri 19. juuli 2001. a määruses nr 84 «A-kategooria ja A1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise riiklik õppekava» (RTL 2001, 96, 1327) tehakse järgmised muudatused:

1)määruse lisa punkt 1.2 tunnistatakse kehtetuks;

2)määruse lisa punkt 3.11 tunnistatakse kehtetuks;

3)määruse lisa punkt 4.1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 4.1. Mootorratta juhi koolitus toimub esmaõppe korras kaheastmelisena järgmiselt:

1) algaste koolitaja juures;

2) lõppaste, mille käigus esmase juhiloa omanik süvendab oma teadmisi ja sõiduuskust iseseisvalt igapäevases liikluses 23 kuu jooksul. Enne esmase juhiloa vahetust juhiloa vastu peab esmase juhiloa omanik läbima koolitaja juures juhi lõppastme koolituse, mille eesmärgiks on ohutu liiklemise ja riske vältiva sõiduuskuse, teisi liiklejaid arvestava ning säästliku ja keskkonnasõbraliku sõiduviisi propageerimine.»;

4)määruse lisa punkt 4.8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 4.8. Lõppastme koolitusel süvendatakse juhi kaitsliku liiklemise ja riske vältivat sõiduuskust, teisi liiklejaid arvestavat ning säästlikku ja keskkonnasõbralikku sõiduviisi. Peamine eesmärk on anda juhile valmidus ohtlikku olukorda ette aimata (ennustav mõtlemisviis), ohtu vältida ning ootamatult tekkinud olukorras osata õigesti toimida, et liiklusõnnetuse tagajärgi võimalikult vähendada. Lõppastme koolituse minimaalne maht on:

1) säästliku ja keskkonnasõbraliku ning teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi arendamisel – 2 õppetundi ja 2 õppesõidukorda;

2) libedasõidu riskivältimise teooriaõppel – 3 õppetundi.»;

5)määruse lisa punkt 7 tunnistatakse kehtetuks.

§ 3.Teede- ja sideministri 5. juuni 2001. a määruses nr 62 «B-kategooria ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise riiklik õppekava» (RTL 2001, 72, 979; 2004, 60, 1007) tehakse järgmised muudatused:

1)määruse lisa punkt 1.2 tunnistatakse kehtetuks;

2)määruse lisa punkt 3.4 tunnistatakse kehtetuks;

3)määruse lisa punkt 4.1 tunnistatakse kehtetuks;

4)määruse lisa punkt 4.3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

#### « 4.3. Lõppaste

Lõppaste algab pärast esmase juhtimisõiguse omandamist ja hõlmab koolitaja juures omandatud sõiduuskuse iseseisvat edasiarendamist ja enesehinnangu väljakujundamist teeliikluses. Enne esmase juhiloa vahetust juhiloa vastu peab esmase juhiloa omanik läbima koolitaja juures juhi lõppastme koolituse, mille eesmärgiks on ohutu liiklemise ja riske vältiva sõiduuskuse ning säästliku ja keskkonnasõbraliku sõiduviisi propageerimine.»;

5)määruse lisa punkti 4.4 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 4.4. Algastme koolituse kestus»;

6)määruse lisa punkti 4.5.2 tabelis muudetakse lõppastme osa ja sõnastatakse järgmiselt:

LÕPPASTE					
LÕPPASTME KOOLITUS					
Teooriaõpe			Sõiduõpe		
Jrk nr	Põhiteema	Õppetundide arv	Jrk nr	Põhiteema	Sõidukordade arv
39 <sup>1</sup> .	Säästliku ja keskkonnasõbraliku ning teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi kujundamine	2	34 <sup>1</sup> .	Säästliku ja keskkonnasõbraliku ning teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi kujundamine	2
41.	Libedasõidu riskivältimise õpe	3	36.	Libedasõidu riskivältimise harjutused	6
	Õppetunde kokku	5		Õppetunde kokku	8

7)määruse lisa punkt 7 tunnistatakse kehtetuks;

8)määruse lisa punkt 8.2.1 tunnistatakse kehtetuks;

9)määruse lisa punkt 8.2.3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 8.2.3. Lõppastme koolituskursuse teemad

Esmase juhtimisõigusega juhi lõppastme koolituskursuse eesmärk on juhi ohutu liiklemise ja riske vältiva sõiduuskuse süvendamine, teisi liiklejaid arvestava ning säästliku ja keskkonnasõbraliku sõiduviisi propageerimine.

<b>39<sup>1</sup>. TEEMA:</b> <b>teooriaõpe</b>	SÄÄSTLIKU JA KESKKONNASÕBRALIKU NING TEISI LIIKLEJAJD ARVESTAVA SÕIDUVIISI KUJUNDAMINE
--	--

Teema käsitlemisel antakse õpingutel osalejale teoreetilised teadmised säästliku ja keskkonnasõbraliku ning teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi olemusest ohutu liiklemisega seonduvalt. Algastme koolituse põhitõdedest lähtuvalt juhitakse lõppastme koolitusel osaleja tähelepanu vajadusele hoida õiget pikivahet, sobitada sõidukiirust, näha ette ning ennustada kaasliiklejate käitumist ja liiklussituatsioone, arvestada kaasliiklejatega, anda oma kavatsustest varakult märku, et kaasliiklejad saaksid sellega arvestada, mis omakorda aitab kaasa sõidu sujuvusele, säästlikkusele ja sõiduohutusele.

<b>34<sup>1</sup>. TEEMA:</b> <b>sõiduõpe</b>	SÄÄSTLIKU JA KESKKONNASÕBRALIKU NING TEISI LIIKLEJAJD ARVESTAVA SÕIDUVIISI KUJUNDAMINE
--	--

Teema eesmärgiks on algastme koolitusel saadud teadmiste edasiarendamine ja teema 39<sup>1</sup> kohaste teadmiste reaalne rakendamine liikluses ohutu liiklemisega seonduvalt. Pärast iga sõiduõppe korda analüüsitakse juhi tegevust liiklussituatsioonide lahendamisel.

<b>41. TEEMA:</b> <b>teooriaõpe</b>	LIBEDASÕIDU RISKIVÄLTIMISE ÕPE
--	--------------------------------

Talvised teed on sageli jäised, lumised ja lõrtsised. Sellistes oludes juhtub sagedamini liiklusõnnetusi. Juht, kes tunnetab libeda tee omadusi, tuleb toime ka ootamatult libisemisse sattunud autoga.

Õpingute käigus tuleb käsitleda libeda tee tingimustes:

- 1) normaalset pidurdamist;
- 2) pidurdamist rataste blokeerimisega;
- 3) pidurdamist kurvis;
- 4) pidurdamist takistusest ümberpõike ajal, kui pidurdustee on liiga lühike;
- 5) õigete sõiduvõtetega ümberpõiget.

Teooriaõppe käigus tuleb tuua välja tõde, et riski vältimiseks libedal teel peab ohtu varakult tajuma. Seda on võimalik tagada, kui juht omab ennustavat mõtlemisviisi ja valib oludele sobiva sõidukiiruse. Kui on satunud ohtlikku olukorda, on õigeid sõiduvõtteid kasutades võimalus olukorda päästa.

Et libedasõidu harjutamiseks on võimalusi vähe ja tõelised ohuolukorrad erinevad harjutusülesannetest, siis on ainuõige anda õpilastele teadmine, et libedal teel ohuolukorda sattunud on võimalusi olukorra parandamiseks jäänud siiski väga vähe.

<b>36. TEEMA:</b> <b>sõiduõpe</b>	LIBEDASÕIDU RISKIVÄLTIMISE HARJUTUSED
--------------------------------------	---------------------------------------

Talvised teed on sageli jäised, lumised ja lõrtsised. Sellistes oludes juhtub sagedamini liiklusõnnetusi. Sõiduõppe viiakse läbi muuks liikluseks eraldatud õppeplatsil looduslikes libedatingimustes või aastaringsest kasutataval kunstlibedakattega rajal, et õpilane hakkaks tunnetama sõidukiiruse ja rataste haardumise erinevust suvistest tingimustest. Juht, kes tunnetab libeda tee omadusi, tuleb toime ka ootamatult libisemisse sattunud autoga.

Riskivältimise harjutuste käigus harjutatakse sõitmist ka külglibisemise olukordades.

Pidurdamisel libedal teel harjutatakse:

- 1) normaalset pidurdamist;
- 2) pidurdamist rataste blokeerimisega;
- 3) pidurdamist kurvis;

- 4) pidurdamist takistusest ümberpõike ajal, kui pidurdustee on liiga lühike;
- 5) õigete sõiduvõtete ümberpõiget.

Sõiduõppe käigus tuleb tuua välja tõde, et riski vältimiseks libedal teel peab ohtu varakult tajuma. Seda on võimalik tagada, kui juht omab ennustavat mõtlemissviisi ja valib oludele sobiva sõidukiiruse. Kui on satunud ohtlikku olukorda, on õigeid sõiduvõtteid kasutades võimalus olukorda päästa.

Et libedasõidu harjutamiseks on võimalusi vähe ja tõelised ohuolukorrad erinevad harjutusülesannetest, siis on ainuõige anda õpilastele teadmine, et libedal teel ohuolukorda sattunud on võimalusi olukorra parandamiseks jäänud siiski väga vähe.»

§ 4. Teede- ja sideministri 24. mai 2001. a määruses nr 56 «C-kategooria ja C1-alamkategooria mootorsõidukijuhi ettevalmistamise riiklik õppekava» (RTL 2001, 67, 912) tehakse järgmised muudatused:

1) määruse lisa punkt 1.2 tunnistatakse kehtetuks;

2) määruse lisa punkt 3.9 tunnistatakse kehtetuks;

3) määruse lisa punkt 4.4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 4.4. Koolituskursuse kestus on vähemalt 3 nädalat, v.a punktis 5.1 nimetatud õppel.»;

4) määruse lisa punkt 7 tunnistatakse kehtetuks.

§ 5. Teede- ja sideministri 24. mai 2001. a määruses nr 55 «D-kategooria ja D1-alamkategooria mootorsõidukijuhi ettevalmistamise riiklik õppekava» (RTL 2001, 67, 911) tehakse järgmised muudatused:

1) määruse lisa punkt 1.3 tunnistatakse kehtetuks;

2) määruse lisa punkt 3.7 tunnistatakse kehtetuks;

3) määruse lisa punkt 4.5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 4.5. Koolituskursuse kestus on vähemalt 4 nädalat, v.a punktis 5.2 nimetatud õppel.»;

4) määruse lisa punkt 7 tunnistatakse kehtetuks.

§ 6. Teede- ja sideministri 24. mai 2001. a määruses nr 54 «BE-, CE- ja DE-kategooria mootorsõidukijuhi ettevalmistamise riiklik õppekava» (RTL 2001, 67, 910) tehakse järgmised muudatused:

1) määruse lisa punkt 1.2 tunnistatakse kehtetuks;

2) määruse lisa punkt 3.9 tunnistatakse kehtetuks;

3) määruse lisa punkt 4.6 tunnistatakse kehtetuks;

4) määruse lisa punkt 7 tunnistatakse kehtetuks.

§ 7. Teede- ja sideministri 24. mai 2001. a määruses nr 57 «Trollibussijuhi ettevalmistamise riiklik õppekava» (RTL 2001, 67, 913) tehakse järgmised muudatused:

1) määruse lisa punkt 1.3 tunnistatakse kehtetuks;

2) määruse lisa punkt 3.7 tunnistatakse kehtetuks;

3) määruse lisa punkt 3.8 tunnistatakse kehtetuks;

4) määruse lisa punkt 4.3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 4.3. Teooriaõppel on õppetunni kestus 45 minutit. Sõidukorra kestus on 25 minutit. Õpilasel võib päevas olla kuni kaheksa sõiduõppe korda. Sõidukordade vahel peab olema puhkepaus vähemalt viis minutit.»;

5) määruse lisa punkt 4.5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 4.5. Koolituskursuse kestus on vähemalt 6 nädalat.»;

6) määruse lisa punkt 6 tunnistatakse kehtetuks.

## § 8. Määruse rakendamine

(1) Määruse §-des 1 kuni 3 nimetatud õppekava muudatused on kohustuslikud hiljemalt kaks kuud pärast määruse jõustumist lõppastme koolituskursuse läbiviimist alustavale mootorsõidukijuhi koolitajale.

(2) BE-, C-, CE-, C1-, C1E-, D-, DE-, D1- ja D1E-kategooria õppesõidukid, mis ei vasta majandus- ja kommunikatsiooniministri 29. juuli 2004. a määruse nr 169 «Mootorsõidukijuhi eksamineerimise ja talle juhtimisõiguse andmise eeskiri ning juhiloa vormid» lisas 5 eksamisõidukile ja juhi varustusele kehtestatud nõuetele, kuid mida on kasutatud käesoleva määruse jõustumise ajal või enne seda, võib edasi kasutada kuni 2013. aasta 30. septembrini.

**Minister Edgar SAVISAAR**

**Kantsler Marika PRISKE**